

produktionen omstilles til »ren teknologi« og »forsigtighedsprincippet« indføres i lovgivningen. En vækst i f.eks. Polens, Estlands, Letlands, Litauens og Sovjets økonomier vil kunne føre til en forøgelse af den samlede forurening ved årtiets slutning, hvis vi ikke allerede fra starten indser, at den nødvendige satsning på produktion skal kobles sammen med disse overordnede principper og føre til udvikling af helt nye teknologier samt udvikling af arbejdsmetoder og produktionsmetoder, der ikke fører til forurening.

Derfor anser SF skabelsen af en ny Østersøkonvention for en nødvendig krumtap – også i en erhvervsøkonomisk satsning i Østersøområdet.

Den eksisterende Østersøkonvention blev etableret i begyndelsen af 70'erne, hvor miljøbevidstheden første gang brød igennem internationalt.

Men de sidste 10 år har det været klart, at konventioner af denne type ikke kan klare de nødvendige opgaver. Det har i Østersøområdet været yderligere understreget af, at de tidligere ikkedemokratiske lande har medvirket ved underskrivelsen af aftaler (selv indgribende aftaler som 50 pct. reduktion af udledningerne inden år 1995), men næsten intet selv har foretaget sig for at leve op til disse målsætninger.

Miljøsituationen i landene rundt om Østersøen er ganske alvorlig, både når det gælder luftforureningen, luftforureningens betydning for forureningen af vandmiljøet og forureningen af vandmiljøet fra spildevands afløb m.m. I Rapport til Nordiska Rådets internationale konferens om havsföroreningar den 16.–18. oktober 1989 hedder det bl.a.:

»På nästan hälften av egentliga Östersjöns botten – en närmare 100.000 kvadratkilometer stor yta – är bottendjuren praktiskt taget borta. Bottnarna är nästan helt döda. Över stora bottenområden i havets djuphål är syret helt borta och har ersatts av giftigt svavelväte. Även i andra delar av Östersjön är syresituationen alarmerande. I exempelvis Kattegatt uppstår numera regelbundet svår syrebrist varje höst.

Stora algbloomingar blir allt vanligare i Kattegatt och de danska sunden och det mesta talar för att en omfattande eutrofiering äger rum. Närsalthalterna har ökat mycket kraftigt sedan 1960-talet.

Höga tungmetallhalter uppmäts i sedimenten, trots att utsläppen minskat.

Klorerat organiskt material i massafabrikerens blekeriavlopp har visat sig spridas storskaligt. De ingående substanserna har en spridning som är hundretals gånger större än spridningen av DDT och PCB någonsin varit. Blekerisubstanser återfinns i sedimenten och har också orsakat svåra skador på fisk och bottendjur i områden runt utsläppen.

Dioxinhalterna i fet fisk från Östersjön respektive i feta vävnader hos skaldjur från Kattegatt/Skagerrak är så höga att även måttlig konsumtion av dessa innebär ett större dioxinintag än vad som torde vara acceptabelt för människan i längden.

Oljeutvinning sker redan i viss skala i södra Östersjön. Omfattande prospekteringsborrningar görs nu av bl.a. Sverige. Oro finns för miljöriskerna med utökad oljeutvinningsverksamhet i ett så känsligt ekosystem som Östersjön.»

Der er brug for omfattende handling her og nu. Mange initiativer er i gang, og det er ikke dette forslags opgave at prioritere disse initiativer. Derimod er forslaget et forsøg på at etablere et forum for den fremtidige koordinering af miljööindsatsen. Det bliver mere og mere åbenbart, at den ret spredte og ukoordinerede hjælp til Østeuropa på miljøområder bør koordineres på lidt længere sigt.

En udvidet Østersøkonvention vil kunne udstyres med den fornødne kompetence og styrke til at kunne foretage en sådan koordineret indsats. Her vil det blive muligt at foretage de nødvendige overvejelser af, hvordan indsatsen bør prioriteres m.m.

Østersøkonventionen skal skrives om til en konvention med et andet indhold. Forslag hertil skal den danske regering fremsende til de øvrige medlemslande i foråret 1991 i god tid inden ministermødet den 4.–7. februar 1992.

Der henvises bl.a. til anbefalingerne fra »Final Document« fra Nordiska Rådets internationale konferens om havsföroreningar den 16.–18. oktober 1989.

SF foreslår Østersøkonventionen forstærket efter følgende principper:

Nyt formål

Konventionen skal i sit formål præcisere, at de deltagende lande er forpligtet til i et stadig stigende omfang at begrænse forureningen af Østersøen med det formål at skabe en økologisk bæredygtig udvikling.

Styrket sekretariat

Sekretariatet skal styrkes således, at dette kan leve op til konventionens stærkere forpligtelser. Sekretariatet skal være forpligtet til at fremsætte de forslag, som man ud fra en videnskabelig indsigt mener er nødvendige. Sekretariatet skal forestå en overnational overvågning. Det skal være muligt at kigge landene over skulderen, og der skal afleveres en afrapportering til ministerrådet og parlamentarikerforsamlingen.